Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Spraw Zagranicznych

2023/2127(INI)

12.9.2023

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady oraz Wiceprzewodniczącego Komisji / Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie stosunków między UE a Chinami
(2023/2127(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawczyni: Hilde Vautmans

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

dla Rady oraz Wiceprzewodniczącego Komisji / Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie stosunków między UE a Chinami
(2023/2127(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej w sprawie Chin z 30 czerwca 2023 r.,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 12 marca 2019 r. pt. „UE–Chiny – perspektywa strategiczna” (JOIN(2019)0005),

– uwzględniając strategię UE na rzecz współpracy w regionie Indo–Pacyfiku z 16 września 2021 r.,

– uwzględniając konkluzje Rady z 28 lipca 2020 r. w sprawie Hongkongu,

– uwzględniając przemówienia przewodniczącej Ursuli von der Leyen na temat ograniczania ryzyka wygłoszone w Centrum Polityki Europejskiej 30 marca 2023 r. oraz w Parlamencie 18 kwietnia 2023 r.,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady z 20 kwietnia 2023 r. pt. „Europejska strategia bezpieczeństwa gospodarczego” (JOIN(2023)0020),

– uwzględniając swoją rezolucję z 20 maja 2021 r. w sprawie chińskich kontrsankcji wobec podmiotów z UE oraz posłów do PE i do parlamentów państw członkowskich[1],

– uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie nowej strategii UE–Chiny[2],

– uwzględniając art. 118 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0000/2023),

A. mając na uwadze, że Chiny są jednocześnie partnerem, a także w coraz większym stopniu konkurentem i rywalem systemowym UE;

B. mając na uwadze, że zarówno Unia Europejska, jak i Chiny mają wspólny interes w utrzymywaniu konstruktywnych i stabilnych stosunków, które muszą się opierać na poszanowaniu międzynarodowego porządku opartego na zasadach, prawie

[1] Dz.U. C 15 z 12.1.2022, s. 17.
[2] Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 40.

międzynarodowym, wyważonym zaangażowaniu i wzajemności;

C. mając na uwadze, że Komunistyczna Partia Chin nie podziela tych samych wartości co europejskie demokracje, staje się coraz bardziej autorytarna i promuje na arenie międzynarodowej modele sprawowania rządów, które są sprzeczne z wartościami UE;

D. mając na uwadze, że Chiny ulegają przeobrażeniu i wkraczają w nową erę bezpieczeństwa i kontroli, charakteryzującą się coraz bardziej asertywną polityką gospodarczą i zagraniczną, próbami zmiany międzynarodowego porządku opartego na zasadach oraz coraz bardziej represyjną polityką wewnętrzną;

E. mając na uwadze, że UE może w wiarygodny sposób bronić swoich interesów i wartości przed coraz bardziej asertywnymi Chinami tylko wtedy, gdy będzie działać w oparciu o jednolite, zjednoczone podejście;

F. mając na uwadze, że aby bronić swoich podstawowych wartości i być traktowana jako równorzędny partner, Europa potrzebuje nowego podejścia do Chin opartego na europejskiej autonomii strategicznej, wzajemności, współpracy z partnerami o zbieżnych poglądach i sprzeciwie wobec przymusu;

G. mając na uwadze, że UE nie może akceptować kluczowego wsparcia politycznego lub wojskowego ze strony Chin dla nielegalnej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie ani dla obchodzenia sankcji UE nałożonych w następstwie nielegalnej inwazji dokonanej przez Rosję;

H. mając na uwadze, że UE nie może zaakceptować żadnej jednostronnej zmiany status quo w Cieśninie Tajwańskiej, w szczególności z użyciem siły, ani trwających naruszeń praw człowieka w Chinach, w szczególności w Sinciangu, Tybecie, Mongolii Wewnętrznej i Hongkongu;

1. zaleca Radzie i Wiceprzewodniczącemu Komisji / Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, aby:

Angażowanie Chin w rozwiązywanie globalnych wyzwań

a) kontynuować współpracę z Chinami w celu rozwiązywania globalnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu i różnorodność biologiczna, zdrowie i gotowość na wypadek pandemii, redukcja zadłużenia i pomoc humanitarna, a także pogłębić dialog z Chinami na temat kwestii bezpieczeństwa w związku z coraz bardziej kluczową rolą Chin w globalnym bezpieczeństwie;

b) wezwać Chiny do przestrzegania porządku międzynarodowego opartego na zasadach, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych, w tym poszanowania integralności terytorialnej lub niezależności politycznej wszystkich państw;

c) utrzymać stabilność dyplomatyczną przy jednoczesnym zwiększeniu asertywności UE wobec Chin, tak aby wzięły na siebie odpowiedzialność, jako członek Rady Bezpieczeństwa ONZ, za wywarcie presji na Rosję, by zakończyła swoją nielegalną wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie;

d) przypomnieć, że Chiny, jako największy na świecie emitent dwutlenku węgla, muszą zobowiązać się do tego, by ich maksymalny poziomu emisji CO_2 przestał rosnąć przed 2030 r., zgodnie z porozumieniem paryskim i własnymi obietnicami;

e) zadbać o to, by Chiny odgrywały konstruktywną rolę w organizacjach wielostronnych, takich jak Światowa Organizacja Handlu, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) i Organizacja Narodów Zjednoczonych, oraz wspierać kroki umożliwiające Tajwanowi udział w posiedzeniach, mechanizmach i działaniach odpowiednich instytucji międzynarodowych, takich jak WHO, Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego i Ramowa konwencja ONZ w sprawie zmian klimatu;

f) odpowiednio reagować na wysiłki Chin zmierzające do stworzenia alternatywnych organizacji międzynarodowych, w tym za pośrednictwem grupy krajów BRICS (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny i Republika Południowej Afryki), poprzez zapewnienie lepszej koordynacji między państwami członkowskimi UE i intensyfikację partnerstw z partnerami o zbieżnych poglądach na całym świecie;

Sprzeciw wobec łamania praw człowieka przez Chiny

g) nalegać, aby Chiny wywiązywały się ze swoich zobowiązań jako światowe mocarstwo poprzez przestrzeganie praw człowieka i praworządności;

h) zapewnić jednolite europejskie podejście w sytuacji, gdy Chiny wykorzystują swój wpływ gospodarczy do uciszenia sprzeciwu wobec łamania praw człowieka; zintensyfikować i zaangażować posłów do Parlamentu Europejskiego w dialog na temat praw człowieka z Chinami oraz dążyć do jednolitego podejścia do współpracy kulturalnej i akademickiej z Chinami, jednocześnie zapobiegając nadmiernemu wpływowi chińskich źródeł finansowania;

i) wspierać niezależne i bezstronne dochodzenie ONZ w sprawie naruszeń praw człowieka w Chinach, w szczególności w Sinciangu i Tybecie, a także wezwać władze chińskie do udzielenia rzeczywistego dostępu do odnośnych regionów oraz natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia ujgurskiego uczonego i laureata Nagrody im. Sacharowa za 2019 r. Ilhama Tohtiego;

j) interweniować w indywidualnych przypadkach obywateli europejskich przetrzymywanych w „areszcie administracyjnym” w Chinach, takich jak szwedzki wydawca Gui Minhai, oraz wykorzystać wszystkie kanały dyplomatyczne do wywierania nacisku w sprawie ich uwolnienia;

k) okazać solidarność ze społeczeństwem obywatelskim w Chinach i Hongkongu oraz przyspieszyć wdrażanie europejskich ram w zakresie praw człowieka za pomocą sankcji podobnych do tych zawartych w ustawie Magnickiego w ścisłej współpracy z partnerami międzynarodowymi, m.in. zamrożenia aktywów zagranicznych i ograniczeń wizowych wobec osób dopuszczających się naruszeń praw człowieka, w tym decydentów politycznych w Hongkongu;

l) zidentyfikować i zlikwidować wszelkie możliwości, które obecnie ułatwiają ponadnarodowe działania represyjne ze strony Chińskiej Republiki Ludowej

(ChRL), w tym w Unii Europejskiej, a w szczególności te wymierzone w społeczności diaspory, we współpracy i koordynacji z partnerami o zbieżnych poglądach;

m) dokonać przeglądu autonomicznego statusu Hongkongu w świetle ustawy o bezpieczeństwie narodowym i naruszenia przez ChRL jej zobowiązań międzynarodowych, naruszenia przez nią wspólnej deklaracji chińsko-brytyjskiej, Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, zasady „jeden kraj, dwa systemy" oraz represji skierowanych przeciwko autonomii Hongkongu i przywódców opozycji, w tym członków społeczeństwa obywatelskiego;

n) potępić podejmowane przez władze chińskie próby ataków na społeczności diaspory Hongkongu w UE oraz wezwać państwa członkowskie do zawieszenia umów o ekstradycji z ChRL i Hongkongiem;

Zapewnienie strategicznej autonomii Europy w kontaktach z Chinami poprzez ograniczanie ryzyka

o) ściśle współpracować na rzecz wspierania jedności podejścia państw członkowskich do Chin i wzmocnienia strategicznej autonomii UE w celu zapewnienia, by Europa była w stanie bronić swoich wartości i interesów gospodarczych, a także globalnego ładu opartego na zasadach;

p) działać na rzecz odnowionego, asertywnego i spójnego podejścia UE do Chin, które kształtuje stosunki z ChRL w interesie całej UE i w pełni uwzględnia wyzwania wynikające ze wzrostu znaczenia ChRL jako globalnego podmiotu oraz jej coraz bardziej represyjną politykę wewnętrzną i asertywną politykę zagraniczną;

q) wzmocnić autonomię gospodarczą UE, zapewnić wzajemnie korzystne stosunki gospodarcze oraz zapobiegać wykorzystywaniu wrażliwych technologii do celów wojskowych poprzez zmniejszenie ryzyka przepływów handlowych i ograniczenie krytycznych zależności od ChRL, przy jednoczesnym unikaniu wycofania się lub izolacji;

r) wdrożyć szybko, w tym kontekście, europejską strategię bezpieczeństwa gospodarczego i lepiej wykorzystać istniejące instrumenty handlowe w celu zminimalizowania szkodliwych skutków zmniejszania ryzyka dla gospodarki europejskiej oraz zapewnić ścisłą współpracę z partnerami o zbieżnych poglądach na całym świecie, takimi jak nasi partnerzy transatlantyccy i partnerzy w Azji Południowo–Wschodniej;

s) pracować nad bardziej skoordynowanym podejściem do ochrony infrastruktury krytycznej na szczeblu UE;

t) zapewnić większą koordynację i współpracę między partnerami o zbieżnych poglądach w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w szczególności między innymi takich jak zależność strategiczna, wymuszenie ekonomiczne, ingerencje polityczne i dezinformacja, oraz promować oparty na zasadach multilateralizm i solidarność strategiczną między demokracjami;

u) podkreślać, że unijna polityka „jednych Chin” pozostaje podstawą naszego zaangażowania zarówno z ChRL, jak i Tajwanem, ale także uwypuklać pozytywny wpływ pogłębiania więzi między UE a Tajwanem;

v) zrewidować politykę zaangażowania UE wobec Tajwanu i nadal wspierać tam demokrację wraz z partnerami o zbieżnych poglądach; zachęcać w tym kontekście do dalszej wymiany informacji między Parlamentem a jego tajwańskimi odpowiednikami;

w) zapewnić, by status quo w Cieśninie Tajwańskiej nie uległ zmianie przy użyciu siły lub przymusu przez wspieranie inicjatyw mających na celu promowanie dialogu, współpracy i budowania zaufania między obiema stronami; przygotować opartą na scenariuszu strategię eliminowania potencjalnych zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa w Cieśninie Tajwańskiej;

x) ustanowić „dalekowschodnią grupę zadaniową StratCom” w ramach Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, której zadaniem będzie wykrywanie, monitorowanie i przeciwdziałanie działaniom dezinformacyjnym oraz działaniom Chin skierowanych na konkretne kraje;

y) wykorzystać w pełni strategię Global Gateway jako narzędzie służące zintensyfikowaniu zaangażowania UE i stosunków biznesowych z partnerami z krajów rozwijających się oraz zapewnieniu alternatywy dla chińskiej strategii inwestycji zagranicznych;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszego zalecenia Radzie, Komisji, Wiceprzewodniczącemu Komisji / Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, a także, tytułem informacji, rządowi Chińskiej Republiki Ludowej.